

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра економіки та фінансів підприємств

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
(пост. п. 8 від «14» травня 2020 р.)
Ректор

А. А. Мазаракі

**БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ /
BUSINESS PLANNING**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ
Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015
Кафедра обліку та оподаткування

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

(пост. п. 2 від «14» травня 2020 р.)

Ректор

А. А. Мазаракі

**БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК /
ACCOUNTING**

**ПРОГРАМА /
COURSE SUMMARY**

Київ 2020

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу КНТЕУ
заборонено**

Автори: О.М. Прокопова, канд. екон. наук, доц., А.П.
Шаповалова, канд. екон. наук, доц.

Програму розглянуто і схвалено на засіданні кафедри обліку та
оподаткування 28.04.2020 р., протокол № 6.

Рецензенти: Ромашко О.М., канд. екон. наук, доц.,
Селіверстенко Т.В., гол. бух. ТОВ «ЮВМ-
Аудит»

Навчальна програма

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

ПРОГРАМА

Освітній ступінь	«Бакалавр»
Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Спеціальності	242 «Туризм»
Спеціалізації	«Міжнародний туризм»

Автори: ПРОКОПОВА ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА,
ШАПОВАЛОВА АЛЛА ПАВЛІВНА

Редактор
Комп'ютерна верстка

Підп. до друку _____. Формат _____. Папір письм.
Ризографія. Ум. друк. арк. _____. Ум. фарбо-відб. _____.
Обл.-вид. арк. _____. Тираж 10 пр. Зам. _____.

Центр підготовки навчально-методичних видань КНТЕУ
02156, Київ-156, вул. Кіото, 19

ВСТУП

Програму дисципліни «Бухгалтерський облік» складено відповідно до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою підготовки бакалаврів за спеціальністю «Туризм», «Менеджмент» спеціалізації «Туристичний менеджмент» всіх форм навчання.

Дисципліна передбачає опанування студентами теоретичних знань і набуття практичних навичок самостійного вирішення завдань, пов'язаних із веденням бухгалтерського обліку на підприємстві.

Програма дисципліни складається з таких розділів:

1. Мета, завдання, результати вивчення дисципліни (компетентності), її місце в освітньому процесі.
2. Зміст дисципліни.
3. Структура дисципліни та розподілу годин за темами (тематичних планів).
4. Тематика та зміст лекційних, практичних занять, самостійної роботи студентів.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ, РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ (КОМПЕТЕНТНОСТІ) ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Зміст програми охоплює питання предмета і методу бухгалтерського обліку, основних господарських процесів суб'єктів туристичної діяльності.

Метою вивчення дисципліни є здобуття теоретичних знань та опанування умінь і навичок із ведення бухгалтерського обліку суб'єктами туристичної діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни, що мають бути вирішені в процесі викладання дисципліни, є:

1. засвоєння предмету бухгалтерського обліку, сутності та класифікації його об'єктів, методичних прийомів та принципів обліку, загальних питань облікової політики підприємства;
2. формування навичок складання первинних документів;

3. оволодіння методикою відображення в бухгалтерському обліку типових господарських операцій та порядком ведення облікових реєстрів;
- 4) ознайомлення з обліковим циклом підприємства; з узагальненням даних поточного обліку та складанням бухгалтерського балансу (звіту про фінансовий стан);
- 5) опрацювання нормативної бази, яка регламентує загальні питання ведення бухгалтерського обліку суб'єктами туристичної діяльності. Предметом вивчення дисципліни є теоретичні засади та чинна практика бухгалтерського обліку на підприємствах – суб'єктах господарювання в сфері туристичного бізнесу.

Місце дисципліни в освітньому процесі підготовки бакалаврів.
Дисципліна «Бухгалтерський облік» вивчається після оволодіння студентами знаннями з дисциплін: «Економічна теорія», «Фінанси гроші та кредит», «Економіка туризму», «Менеджмент», інших базових економічних дисциплін.

За підсумками вивчення дисципліни студент *повинен знати:*

- предмет бухгалтерського обліку;
- сутність та класифікацію об'єктів бухгалтерського обліку;
- методи та принципи ведення обліку;
- сутність та значення облікової політики підприємства;
- методика відображення в бухгалтерському обліку типових господарських операцій суб'єкта туристичної діяльності.

Студент *повинен вміти:*

- складати первинні документи;
- відображати в бухгалтерському обліку господарські операції суб'єкта туристичної діяльності;
- складати бухгалтерський Баланс (звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (звіт про прибутки та збитки).

Належний рівень засвоєння теоретичних знань з даної дисципліни створить передумови для набуття студентами таких *навичок та компетентностей*: формування та складання первинних документів; оволодіння методикою відображення в бухгалтерському обліку типових господарських операцій та порядок ведення облікових реєстрів суб'єктами туристичної діяльності; узагальнення даних поточного обліку та складання Балансу (звіту про фінансовий стан), Звіту про фінансові результати (звіту про прибутки та збитки).

Викладання дисципліни передбачає такі види навчальної роботи: лекції, практичні заняття та самостійну роботу студентів.

Поточний контроль засвоєння матеріалу здійснюється шляхом перевірки виконання студентами практичних і самостійних завдань, проведення модульного контролю. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальний обсяг годин з дисципліни: для студентів денного відділення 180 год., що відповідає 6,0 кредитам ЄКТС.

2. Результати вивчення дисципліни

РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Бухгалтерський облік», як обов'язкова компонента освітньої програми, забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-професійними програмами:

Спеціалізація «Міжнародний туризм» (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>		
К29.	Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства	1.3, 1.5-1.7, 2.1-2.7
К30.	Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу	1.5, 2.1-2.7
<i>Програмні результати навчання за освітньою програмою</i>		
ПР10.	Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративноуправлінська, соціальнопсихологічна, економічна, технікотехнологічна)	1.7, 2.1-2.7
ПР20.	Виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання.	2.1-2.7

Додаток 2

Тематичний план дисципліни

«Бухгалтерський облік» для студентів ОС бакалавр галузі знань 07 «Управління та адміністрування», 24 «Сфера обслуговування» спеціальностей 242 «Туризм», 073 «Менеджмент» спеціалізацій «Туристичний менеджмент», «Міжнародний туризм».

Назва теми	Кількість годин				Форми контролю
	Усього годин/ кредитів	з них			
		лекції	практичні заняття/МК	самостійна робота студентів	
РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ					

Тема 1.1. Сутність бухгалтерського обліку та його функції	16	2	2	12	УО
Тема 1.2. Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку	16	2	2	12	СЗ; ТЗ
Тема 1.3. Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку	16	2	2	12	СЗ
Тема 1.4. Рахунки та подвійний запис в бухгалтерському обліку	22	4	4	14	УО, КР
Тема 1.5. Документація в бухгалтерському обліку	16	2	2	12	УО, ТЗ
Тема 1.6. Інвентаризація, оцінка і калькуляція в бухгалтерському обліку	16	2	2	12	УО, СЗ
Тема 1.7. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві	18	2	2	14	СЗ
РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ					

2.1. Облік процесу придбання активів суб'єктами туристичної діяльності	6	2	2	2	УО, ТЗ
2.2. Облік процесу формування туристичного продукту туроператором	14	4	4	6	УО, ТЗ, СЗ
2.3. Облік витрат туристичного агентства	8	2	2	4	УО, ТЗ, СЗ
2.4. Облік процесу формування та надання екскурсійних послуг	8	2	2	4	УО, ТЗ, СЗ
2.5. Облік процесу виробництва послуг готелів і ресторанів	8	2	2	4	УО, ТЗ, СЗ
2.6. Облік витрат періоду	8	2	2	4	УО, ТЗ
2.7. Облік процесу реалізації туристичних послуг та визначення фінансового результату діяльності підприємства	8	2	2	4	УО, ТЗ, СЗ
Разом	180/6	32	32	116	
Підсумковий контроль – екзамен					

Умовні позначення:

УО – усне опитування; КР – контрольна робота;

ТЗ – тестові завдання; СЗ – ситуаційні завдання.

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗДІЛ 1. МЕТОДОЛОГІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Тема 1.1. Сутність бухгалтерського обліку та його функції

Бухгалтерський облік в системі економічних наук.

Сутність та загальна характеристика бухгалтерського обліку, його значення в системі управління підприємством - суб'єктом туристичної діяльності.

Мета та функції бухгалтерського обліку, облікові вимірники.

Види бухгалтерського обліку на підприємстві: фінансовий та внутрішньогосподарський (управлінський) облік. Користувачі облікової інформації.

Бухгалтерські інформаційні системи та їх класифікація.

Регулювання бухгалтерського обліку на Україні. Мета та суб'єкти державного регулювання бухгалтерського обліку. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку. Міжнародні стандарти фінансової звітності.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1, 12. Основні: 1, 2, 4, 5.

Додаткові: 1, 3, 4, 5.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3,4.

Тема 1.2. Предмет, об'єкти та принципи бухгалтерського обліку

Поняття про предмет бухгалтерського обліку.

Об'єкти бухгалтерського обліку суб'єктів туристичної діяльності: активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансові результати, господарські процеси.

Активи підприємства, їх сутність та класифікація (оборотні, необоротні) в бухгалтерському обліку.

Зобов'язання підприємства, їх сутність та класифікація. Загальна характеристика довгострокових та поточних зобов'язань, забезпечень наступних витрат і платежів, доходів майбутніх періодів. Поняття непередбачених зобов'язань.

Власний капітал, загальна характеристика його складових.

Господарські процеси як об'єкти бухгалтерського обліку. Процеси придбання, виробництва та реалізації. Формування показників доходів, витрат та фінансових результатів.

Принципи бухгалтерського обліку, їх характеристика.

Список рекомендованих джерел Нормативні документи: 1, 5, 12. Основні: 1, 2, 4, 5.

Додаткові: 1, 3, 4, 5.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 1.3. Бухгалтерський баланс як елемент методу бухгалтерського обліку

Загальне поняття про методичні прийоми бухгалтерського обліку. Методичні прийоми балансового узагальнення та звітного відображення господарської діяльності.

Баланс (Звіт про фінансовий стан), мета його складання. Побудова балансу. Характеристика статей активу і пасиву балансу. Балансове рівняння, його інтерпретації. Значення балансу.

Типи господарських операцій та їх вплив на статті балансу суб'єктів туристичної діяльності.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 5. Основні: 1, 2, 4, 5.

Додаткові: 1, 3, 4, 5.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 1.4. Рахунки та подвійний запис в бухгалтерському обліку

Поняття рахунку бухгалтерського обліку як інформаційної моделі об'єкту обліку.

Характеристика і побудова рахунків. Активні рахунки, пасивні рахунки, активно-пасивні рахунки. Сутність подвійного запису господарських операцій на рахунках бухгалтерського обліку. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерські записи (проведення), їх види. Порядок визначення оборотів і сальдо по активних і пасивних рахунках. Контрольне значення подвійного запису. Синтетичні рахунки, їх призначення. Аналітичні рахунки, їх призначення. Взаємозв'язок між синтетичними та аналітичними рахунками. Субрахунки та їх використання. Узагальнення даних поточного бухгалтерського обліку. Оборотно-сальдова відомість по синтетичних рахунках, її зміст та порядок складання. Інформаційне та контрольне значення оборотно-сальдової відомості по синтетичних рахунках. Оборотні відомості по аналітичних рахунках, їх види та значення. Звіряння даних синтетичного та аналітичного обліку. Класифікація рахунків, її принципи. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація

рахунків за призначенням і структурою. План рахунків бухгалтерського обліку, принципи його побудови. Характеристика Плану рахунків. Поняття про робочий План рахунків суб'єкта туристичної діяльності.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 2, 5, 7. Основні: 1,2, 4, 5.

Додаткові: 1, 3, 4, 5.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 1.5. Документація в бухгалтерському обліку

Сутність документації, її значення. Вимоги щодо складання первинних документів. Класифікація документів за призначенням, за порядком та за місцем складання, за іншими ознаками. Поняття та значення документообігу. Електронні документи та електронний документообіг. Опрацювання первинних документів в бухгалтерії. Зберігання первинних документів. Вилучення документів.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 11, 12, 13. Основні: 1, 2, 4, 5.

Додаткові: 1, 3, 4, 5.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 1.6. Інвентаризація, оцінка і калькуляція в бухгалтерському обліку

Сутність інвентаризації, її цілі та завдання. Види інвентаризації. Організація інвентаризаційної роботи на підприємстві. Регулювання інвентаризаційних різниць. Документальне оформлення інвентаризації товарно-матеріальних цінностей (Інвентаризаційний опис, Протокол інвентаризаційної комісії, Звіт, пояснення з приводу розбіжностей, Звіряльна відомість, Рішення щодо регулювання розбіжностей та запобігання повторення виявлених недоліків тощо).

Оцінка як система вартісного виміру. Сутність калькуляції собівартості туристичного продукту, екскурсійних послуг.

Визначення собівартості готової продукції ресторану та послуг закладів тимчасового проживання. Оформлення калькуляційних та технологічних карток.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 6, 12. Основні: 1, 2, 4, 5.

Додаткові: 1, 3, 4, 5.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

Тема 1.7. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві

Сутність облікового циклу суб'єктів туристичної діяльності. Первинний, поточний та узагальнюючий облік.

Облікові реєстри та їх класифікація. Хронологічний, систематичний та комбінований записи в бухгалтерському обліку. Помилки в бухгалтерських записах та способи їх виправлення.

Форми бухгалтерського обліку: сутність та види. Розвиток форм бухгалтерського обліку.

Сутність облікової політики підприємства. Функції керівника і головного бухгалтера щодо організації та ведення бухгалтерського обліку суб'єктом туристичної діяльності. Форми організації бухгалтерського обліку. Наказ про облікову політику: основний зміст та призначення.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 1, 5, 7, 12. Основні: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

РОЗДІЛ 2. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ОСНОВНИХ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ СУБ'ЄКТІВ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1. Облік процесу придбання активів суб'єктами туристичної діяльності

Облік процесу придбання необоротних активів. Документальне оформлення операцій з придбання необоротних активів. Оцінка необоротних активів в бухгалтерському обліку. Облік процесу придбання запасів. Документальне оформлення операцій з придбання запасів. Оцінка запасів в бухгалтерського обліку.

Список рекомендованих джерел Нормативні документи: 2, 5, 7, 14.
Основні: 1, 2, 4, 5.
Додаткові: 1, 3, 4, 5.
Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

2.2. Облік процесу формування туристичного продукту туроператором

Облік процесу формування туристичного продукту туроператором. Облік витрат туристичного оператора: прямі (витрати на закупівлю туристичних послуг в інших підприємств і витрати підприємства на створення та надання послуг: перевезення, розміщення, харчування, оформлення віз та ін.; витрати на оплату праці працівникам, що формують туристичний продукт; відрахування на соціальні заходи та ін.) та непрямі витрати (оплата праці управлінського персоналу структурних підрозділів, відрахування на соціальні заходи, витрати на відрядження, витрати на утримання, експлуатацію та ремонт, операційну оренду, страхування основних засобів, інших необоротних активів загальнопромислового призначення та інші витрати загальнопромислового призначення). Відображення в обліку витрат туристичного оператора.

Основні форми розрахунків туроператора із зовнішніми контрагентами та їх вплив на організацію обліку експортно-імпорتنих операцій: порядок відображення та облік операцій в іноземній валюті; порядок визначення курсових різниць та відображення їх в обліку. Список рекомендованих джерел Нормативні документи: 2, 7, 8, 9, 12. Основні: 3, 4, 5, 6.

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 6.
Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

2.3. Облік витрат туристичного агентства

Особливості обліку витрат туристичного агентства. Склад витрат туристичного агентства: вартість придбання туристичного продукту, сформованого туроператором у вигляді туру, витрати на маркетингові дослідження, оплата праці працівників, відрахування на соціальні заходи, витрати на рекламу, витрати на збут, оренда офісу, амортизаційні відрахування, комунальні послуги, банківські послуги тощо. Облік витрат туристичного агентства.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 2, 7, 8, 9, 12. Основні:

1, 2, 3, 4, 5, 6.

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

2.4. Облік процесу формування та надання екскурсійних послуг

Облік процесу формування та надання екскурсійних послуг. Склад витрат на формування та надання екскурсійних послуг: витрати на оплату праці працівників, відрахування на соціальні заходи, витрати на відрядження, витрати на утримання, експлуатацію, операційну оренду, страхування основних засобів, витрати на рекламу, витрати на збут та ін.

Розрахунок фактичної виробничої собівартості екскурсійних послуг. Облік витрат на виробництво екскурсійних послуг. Облік витрат на надання екскурсійних послуг за безготівковим розрахунком та з використанням реєстратора розрахункових операцій. Список рекомендованих джерел Нормативні документи: 2, 7, 8. Основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

2.5. Облік процесу виробництва послуг готелів та ресторанів

Облік процесу виробництва послуг готелів та ін. закладів тимчасового розміщення і розрахунок собівартості їх послуг. Характеристика прямих витрати: на товарно-матеріальні цінності на потреби виробництва, заробітна плата виробничому персоналу готелю, відрахування на соціальні заходи, амортизація основних засобів і нематеріальних активів виробничого призначення тощо та непрямих витрат готелю: зарплата та внески на соціальні заходи працівників пральні, витрати на оренду обладнання для потреб пральні тощо. Облік процесу виробництва готельних послуг та ін. закладів тимчасового розміщення.

Облік процесу виробництва та визначення собівартості готової продукції ресторану. Документальне оформлення витрат на виробництво продукції. Прямі витрати: сировина, матеріали, заробітна плата працівників тощо та непрямі витрати: витрати на освітлення, опалення, заробітна плата працівників, амортизація обладнання

тощо. Характеристика рахунків з обліку витрат на виробництво продукції ресторану, відображення їх в обліку.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 8, 9, 12. Основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

2.6. Облік витрат періоду

Визначення та облік адміністративних витрат: витрати на службові відрядження і утримання апарату управління підприємством, витрати на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів, винагороди за професійні послуги, витрати на зв'язок, амортизація нематеріальних активів; витрати на врегулювання спорів у судових органах; плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти та ін.

Визначення та облік витрат на збут: витрати на рекламу та дослідження ринку туристичних послуг (маркетинг); витрати на заробітну плату, відрахування на соціальні заходи, витрати на відрядження працівників, зайнятих збутом та ін.), трансакційних витрат: витрати, пов'язані зі збиранням та обробкою інформації, проведенням переговорів та прийняттям рішень, контролем та юридичним захистом виконання контрактів в умовах туристичного ринку та інших витрат операційної діяльності підприємства.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 7, 8, 9. Основні: 1, 2, 3, 4, 5, 6. Додаткові: 3, 4, 5, 6.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

2.7. Облік процесу реалізації туристичних послуг та визначення фінансового результату діяльності підприємства

Особливості визнання та обліку доходу від реалізації туристичного продукту у туроператора. Облік та визначення комісійної винагороди туристичного агентства. Облік доходу від реалізації екскурсійних послуг за безготівковим розрахунком та з використанням реєстратора розрахункових операцій.

Облік процесу реалізації послуг, що надають заклади тимчасового проживання і ресторани.

Визначення та облік фінансового результату суб'єкта туристичної діяльності (в т.ч. розрахунок податку на прибуток, чистого прибутку/збитку підприємства). Звіт про прибутки та збитки, мета його складання. Побудова Звіту про фінансові результати (Звіту про прибутки та збитки), характеристика його статей. Формування Звіту про фінансові результати (Звіту про прибутки та збитки) суб'єктів туристичної діяльності.

Список рекомендованих джерел

Нормативні документи: 2, 7, 8, 9, 13. Основні:

1, 2, 3, 4, 5, 6.

Додаткові: 1, 2, 3, 4, 5, 6.

Інтернет-ресурси: 1, 2, 3.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436 – IV.– [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
3. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку запасів: затв. наказом Міністерства фінансів України від 10.01.2007 р. № 2 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293629&cat_id=293536
4. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: затв. наказом Міністерства фінансів України від 30.09.2003 р. № 561. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=293623&cat_id=293536

5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> б. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань: затв. наказом Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14>
7. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій: затв. наказом Міністерства фінансів України від 09.12.2011р. № 1591 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.pspaudit.com.ua/ua/pressroom/news/201.html>
8. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 р. № 290 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>
9. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. №318. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>
10. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. № 246. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0751-99>
11. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: затв. наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р. № 88 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95/ed20100607>
12. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. № 996 – XIV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
13. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 № 851-IV. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>
14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби»: затв. наказом Міністерства фінансів України від 27.04.2000 р. № 92. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>.

Основний

1. *Бухгалтерський облік у торгівлі та ресторанному господарстві: навч.*

- посіб. / за заг. ред. Л.В. Нападовської. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. - 395 с.
2. Чеснакова Л.С. Бухгалтерський облік: навч. посіб. / Л.С. Чеснакова, А.В. Алексєєва, В.В. Масалітіна; за заг. ред. Л.С. Чеснакової. - К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. - 397 с.
  3. Балченко З.А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України : навч. посіб. / З.А. Балченко. – К. : КУТЕП, 2006.- 232 с.
  4. Білоусько В.С. Теорія бухгалтерського обліку: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 3-тє вид., перероб. і доп. / В.С. Білоусько. – К. : Кондор, 2007. – 423с.
  5. Стельмашук А.М. Бухгалтерський облік: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл./ Стельмашук, А.М. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 527 с.
  6. Волкова І.А. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч.посібник / І.А. Волкова, М.В. Реслер, О.Ю.Калініна.- К.: Центр учбової літератури, 2011.- 304 с.

Додатковий

1. Шаповалова А.П. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Бухгалтерський облік»– К. : КНТЕУ, 2016.
2. Кім Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навч.посіб. для студ. вищ. навч. закл. – 2-ге вид., перероб.та доп. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 479с.
3. Білуха М.Т. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / М.Т. Білуха. - К.: 2000. – 692 с.
4. Сопко В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. Сопко, З. Гуцайлюк, М. Щирба, М. Бенько. Тернопіль: Астон, 2005. – 496 с.
5. Ткаченко Т.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник для студ. вищ. навч. закл. – 3-тє вид., доп. і перероб. К. : Алерта, 2011. – 976 с.
6. Облік зовнішньоекономічної діяльності : Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів / Бутинець, Франц Францович. — Вид. 3-тє, доп. і перероб. — Житомир : Рута, 2006. — 388 с.

Список серверів інформації в мережі INTERNET

1. www.zakon.rada.ua – офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

2. www.minfin.gov.ua – офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України
3. www.buhgalteria.com.ua – веб-сайт газети «Бухгалтерія».
4. <http://www.ukrstat.gov.ua/> - офіційний веб-сайт Державної служби статистики України.

Курсивом виділено джерела, які наявні в бібліотеці КНТЕУ